

ligning helt eller delvis, idet der ikke herved bør ske forringelse for de vanskelig stillede kommuner. Udvalget vil blive anmodet om at fremlægge sine vurderinger og forslag inden udgangen af 1985.«

3. Finansieringsudvalgets betænkning

I finansieringsudvalgets betænkning om statsfinansieret udligning (bet. nr. 1059, december 1985) har udvalget belyst de tekniske muligheder for at ændre tilskuds- og udligningssystemet, således at staten helt eller delvis overtager finansieringen af udligningen.

Udvalget har påvist, at det er muligt at ændre den nuværende mellemkommunale udligning til en hel eller delvis statsligt finansieret udligning, uden at byrdefordelingen mellem (amts)kommunerne påvirkes. Dette kan for beskatningsgrundlagsudligningens vedkommende ske ved, at udligningen beregnes i forhold til et *udligningsgrundlag*, der er højere end det gennemsnitlige beskatningsgrundlag, som i dag indgår i udligningen.

Ved at udligne omkring et sådant udligningsgrundlag højere end gennemsnittet, vil færre kommuner skulle yde tilsvær, og flere vil modtage et tilskud, ligesom størrelsen af tilsværene for de pågældende kommuner vil blive mindre og tilskudene modsat vil blive større. Det »underskud«, der herved opstår i den mellemkommunale ordning, forudsættes finansieret af staten.

Herved er statstilskud og udligning så at sige koblet sammen i ét system, hvor finansieringsfordelingen mellem staten og kommunerne – og dermed størrelsen af statstilskuddet – er bestemt af, hvilket udligningsgrundlag der udlignes i forhold til. Vælges et udligningsgrundlag svarende til beskatningsgrundlaget i den kommune, der har det højeste beskatningsgrundlag i landet, bliver udligningen rent statsfinansieret. Et sådant system vil dog kræve et statstilskud, som er væsentligt større end det nuværende.

Systemet kan som nævnt udformes, så byrdefordelingen mellem kommunerne forbliver uændret.

4. Regeringens debatoplæg og kommunernes reaktioner herpå

Med henblik på at få det bredest mulige beslutningsgrundlag for udformningen af det fremtidige tilskuds- og udligningssystem udarbejdede regeringen ved årsskiftet et debatoplæg om disse spørgsmål, som blev udsendt til samtlige kommunalbestyrelses- og amtsrådsmedlemmer m.v.

I debatoplægget, som bygger på finansieringsudvalgets betænkning, beskrives det gældende tilskuds- og udligningssystemets opbygning og den kritik, der er blevet fremsat af systemet.

I oplægget omtales to eksempler på mulige ændringer af tilskuds- og udligningssystemet: 1) en afvikling af de generelle tilskud i det gældende system, 2) en afvikling af tilskuddene kombineret med indførelse af statsfinansieret udligning og en ændring af hovedstadsudligningen, således at hovedstadskommunerne i beregningen af landsudligningen betragtes som én kommune.

Den diskussion, som debatoplægget har givet anledning til, kan kort resumeres som følger:

- Kommunernes Landsforening har givet tilslutning til indførelse af statsfinansieret udligning kombineret med inddragelsen af hovedstadsområdet som en enkelt kommune i landsudligningen,
- Amtsrådsforeningen har udtrykt ønske om afvikling af det generelle statstilskud til amtskommunerne, men ønsker herudover det nuværende udligningssystem bibeholdt.

5. Regeringens overvejelser

Regeringen har som sine overordnede målsætninger for den kommunale økonomi,

at (amts)kommunerne som udgangspunkt frit bør kunne tilrettelægge den kommunale økonomi, således at skatteprocentens højde alene er styrende for det serviceniveau, den enkelte (amts)kommune vælger,

at denne dispositionsfrihed nødvendigvis må tilpasses de samfundsøkonomiske muligheder, idet der også i den kommende årrække må forudses at være et behov for at indpasse den kommunale sektors samlede økonomi i samfundsøkonomien,

og at det klart må være at foretrække, om denne indpasning kan ske gennem det frivillige budgetsamarbejde.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at ændringer i tilskuds- og udligningssystemet så vidt muligt ikke giver anledning til byrdefordelmæssige forskydninger, og at ændringerne tilrettelægges efter en på forhånd fastlagt plan med henblik på at styrke kommunernes muligheder for at disponere og planlægge over et flerårigt perspektiv.

Dette sidste bør efter regeringens opfattelse også gælde karakteren og udformningen af de foranstaltninger, der er nødvendige, såfremt (amts)kommunerne mod forventning ikke skulle overholde regeringens henstillinger om udgiftspolitikken.